

Komjáti Orsolya

Zeneszeretet a harmonikus életünkért...

Interjú dr. Baka Oszkárral

Dr. Baka Oszkárral beszélgettem, a pedagógiai tudományok doktorával... hivatásáról és az útról, ami erre vezetett. A zeneszeretet és tisztelet, a ritmus és a tánc, no meg (és nem utolsósóként megemlítve, bár nehéz sorrendet tartani) a tanítás!

— **V**égighaladva az életutadon, nekem úgy tűnik, mintha végig a mostani munkásságodra készültél volna. Mondhatni harmonikus ritmusban követték egymást az életed eseményei. Gondoltad volna gyerekként, hogy erre tartasz, amikor háromévesen önfeledt lázban klarinétot ragadtál, hogy megmutasd, mi rejlik odabent?

— Hmm. Az volt a kezdet talán, legalábbis az első emlékezetes kép, ami megmaradt bennem. Nyáron történt az udvarunkon, leültem a kis fa alá, és órákon át játszottam rajta, szüleim meglepetésére. Majd a zenélés sokáig a háttérben várakozott, mégis végigkísérte az életemet: az általános iskolai ünnepélyeken is szerepeltem az iskola dobosaként, az ünnepélyes zászlóbevonulás alatt büszkén vertem a „talpalávalót”. Később, középiskolás koromban beatzenekarban játszottam, zenei munkaközösségben dobolni tanultam, még egy hangterápiás tanfolyamot is elvégeztem. A legutóbbi maradandó egy önálló dal megszületése, aminek a címe talán nem véletlenül: „Az optimista”.¹

— A zenélés mellett legszívesebben tanító bácsist játszottál. Azt mondják, hogy sokat segít a későbbi pályaválasztásnál, ha visszaemlékszünk, hogy gyermekként milyen tevékenységi körben mozogtunk otthonosan, netalántán szerepjátékokban mit játszottunk szívesen. Te mégis mérnöki pályára léptél. . .

— Sokunknál előfordul ez, hogy kicsit a szülők álmát valósítjuk meg. Volt és van műszaki érzékem, ezért zökkenőmentesen haladtam a pályán. A gépészmérnöki diploma megszerzése után a MTA Központi Fizikai Kutató Intézetében úrkutató területén dolgoztam tervezőmérnök-ként. Itt ébredt fel bennem újra a tanítás utáni vágy, így az intézet vezetőinek támogatásával levelező tagozaton szereztem meg a másoddiplomámat, a mérnök tanári diplomát. 1995-től az Országos Pe-

dagógiai Intézetben, ill. a Nemzeti Szakképzési Intézet gépészeti szakképzési osztályán dolgoztam országos vezető szaktanácsadóként. Az ott elért eredményeim hozzájárultak a pedagógia doktora cím megszerzéséhez. 1998-ban alapítottam meg Innovadidact néven oktatásfejlesztő céget, melynek névválasztásával is szerettem volna hangsúlyozni elhivatottságomat. Különösen fontosnak tartom az iskola és az élet kapcsolatának az erősítését, a tapasztalás mentén a folytonos megújulást, a szükséges szemléletváltást, és annak gyakorlati megvalósítását. Ennek szellemében dolgoztam ki koncepciómat. Kezdetben a tanműhelyek korszerűsítése volt a cég fő tevékenysége, miközben párhuzamosan tanulmányoztam a **szelíd gyógy-módok** széles tárházát, kiváltképp az **ön-gyógyító technikákat** a „**Tegyél magadért, azért, hogy gyógyulhass**” szemléletmód elméletét és gyakorlatát.

— Miért fordultál az öngyógyítás felé?

— A baráti köröm keltette fel az érdeklődésemet. Kerestem a valódi hasznosítható értékeket a magam precíz módján, nehéz volt szelektálni. Teljes odaadással kezdtem el vizsgálni, sokféle technikát próbáltam saját magam is. Tapasztalatokat gyűjtöttem, hogy mely módszerek azok, amelyek beilleszthetők az óvodai és iskolai egészségnevelés rendszerébe.

— Mikor érezted azt, hogy ezeket a tapasztalatokat, ezt a tudást az oktatásfejlesztés területén szeretnéd alkalmazni?

— Lényeges állomás volt ebben a folyamatban, hogy részt vettem a VII. Nevelésügyi Konferencián 2008-ban, és ott

találkoztam dr. Meleg Csilla tanulmányával.

Legfontosabb célkitűzése, hogy a nevelő-oktató intézmények ne stresszorként jelenjenek meg a nevelt életében. A nevelésügyben a lelki egészség sérült. A mentálhigiénére alapozott szervezetfejlesztés alapelve, hogy a nevelőintézmény valamennyi résztvevőjét, pedagógust, neveltet és szülőt egyaránt érintse, átszöjje valamennyi viszonyrendszerét, és nyitott legyen az újabb résztvevők bevonására, a velük történő együttműködésre.

Örültem a fordulatnak, annak, hogy végre itt tartunk, hogy valóban lehet tenni lépéseket a lelki egészség érdekében, az örömtelibb, boldogabb élet megalapozása felé. Világossá vált továbbá, hogy fogyasztói társadalmunkban, felgyorsult életritmusunkban szükséges a feszültségoldás, a stressz megfelelő kezelése. Már ennek szellemében a XII. Országos Neveléstudományi Konferenciára (Budapest, 2012. nov. 8-10.) az Innovadidact és az Arany Hegy Alapítvány együttműködés keretében „Tudatosság és önismeret a nevelésben” címmel kiadványt jelentetett meg, melynek főbb fejezetei: A tudatosság és a meditáció – Önismeret és tudatosság a pedagógiában – Stresszkezelés – Relaxáció.²

— Ismét előtérbe került az életedben a zene, megjelent az öngyógyítás és a tudatosság. Hogyan találkozik ez az oktatásfejlesztéssel?

— Az egészségre törekvő szemlélet kialakítása, a testi-lelki-szellemi harmónia megteremtése fokozottan szükséges életminőségünk javítása érdekében. A körünkben tapasztalható kognitív folyamatok erősödése mellett egyre nagyobb teret kell biztosítani az érzelmi intelligencia fejlesztésére. A zene élvezete – mint jobb agyféltekés dominancia – kiváló módon szolgálja és gazdagítja érzelmvilágunkat, lelki fejlődésünket. Ezért hangsúlyozzuk az egészségtudatosság szellemében (ami nem más, mint a külső és belső világunk kihívásaihoz történő harmonikus alkalmazkodás, illetve az egyensúlyunk megőrzése) – a zeneszeretetre való nevelés, a zenei egészségfejlesztés fontosságát.

— Milyen gyakorlati megoldásokat látsz erre vonatkozólag?

¹ A dal meghallgatható weboldalunk tanfolyami videotájékoztatójában (www.innovadidact.hu).

² A kiadvány megtalálható és letölthető weboldalunk Egészségnevelés/Egészségfejlesztés rovatában.

– Két programot is megálmodtam: az egyik a „Zeneszeretet és egészségtudatosság” című zenei-egészségfejlesztő tanfolyami képzésünk programját, valamint „A zene kódolt információinak varázsa!” című relaxációs-meditációs zenei programot.

A tanfolyam különösen zenei képzettséggel nem rendelkezőkhöz szól, és minden korosztálynak hasznos lehet. A résztvevő megismerheti és megtapasztalhatja a zene csodálatos világának dimenzióit, funkcióit és összefüggés-rendszerét, egy garantáltan jó hangulatú, zenei élményekben gazdag, elsősorban önfejlődést, öngyógyítást szolgáló, 36 órás felnőttképzés keretében.

„A zene kódolt információinak varázsa!” elnevezésű program legújabb fejlesztésünk. A program kidolgozójaként fontosnak tartottam, hogy a gyermekek számára, valamint nevelésüket végző szülei és pedagógusai számára is készüljön olyan különböző zenei témákat tartalmazó anyag, melyek egyes tételeinek hallgatása az oktatás-nevelés hatékonyságát, eredményességét segíti. A harmonikus személyiség kibontakoztatását, a mentálhigiénés szemlélet kialakítását támogatja, valamint a pedagógus és szülő harmonikus együttműködésének lehetőségét szolgálja.

A 3 CD (a három zenei program) a reggeli édes ébredést, a napközben megélt stressz oldását, valamint az esti elalvást segítő relaxáló zenék mellett meditatív zenei témákat közvetít. A tanulás folyamatában elősegíti a tudatosságot mélyítő koncentrációs, memorizáló képességek fejlesztését, az önzetlen szeretet és boldogságérzet megélését, a pozitív gondolkodás- és a toleranciaképesség fejlődését, a kreativitást, a pozitív kommunikáció- és empátiakészség fejlesztését, vagy éppen a sikeres és hatékony munkavégzést.³ A zenei anyag elkészítésére felkértem ENRICO-t: Marosfalvi Imre improvizációs művész barátomat, aki szívesen vállalta, hiszen hosszú éveken át dolgozott iskolában zenetanárként is.

– Mit üzensz az egészségtudatos gyermekek neveléséért felelősséget vállaló szülőknek és pedagógusoknak?

– A Schönstatt-mozgalom alapító atyjától, Joseph Kentenich atyától származó idézetet ajánlom mindannyiunk számára megszívlelésre, sok szeretettel:

„A nevelésben holtbiztos tipp nincs! – legnagyobb ajándék a szemléletmódunk átalakulása lehet, amivel a mindennapi nevelési/önnevelési helyzeteinket megközelítjük.”

³ A CD-k zenei témáinak felsorolása, valamint a zenei részletek meghallgathatók weboldalunkon: www.innovadidact.hu

ENRICO-val a MagNet Közösségi Házban (2013.)

Muhi Éva

óvodapedagógus (Mindszenty József Római Katolikus Általános Iskola és Óvoda)

